

JAUNĀIS CELŠ

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRĪ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORĢĀNS

FOTOREPORTĀŽA

Plašā atvērziņā

Ne kur citur saimniecībā nav tik plaša vienlaidus līdzena masīva, kā Puščā. Visapkārt gar horizonta malu nostiepušies meži, bet to ielokā no augstākās vietas pārredzami gan zālāju lauki, kur lietīšķi atāla laukā šurpu turpu kustas plaujmašīna, bet malā pie pamatīga, cilvēku rokām un ar tehnikas palīdzību izveidota kurgāna tiek veikti pēdējie blietēšanas darbi un vīri iekoservētajai masai pāri pārvelk plēvi, ko pēc tam rūpīgi nosegs, lai glabājas. Pretējā pusē pie horizonta saules pielījuši tvīkst rudzu lauki. Bet tepat līdžās vienā pusē plešas plašs lopbarības biešu lauks, kurā sazēlušas brangas lapas, liecinot, ka arī saknes nav no mazajām, kartupeļi, kas jau sāk gaidīt vācējus. Tepat arī brūni pelēks tīrums. Pa to gareniskā virzienā viens aiz otra slīd četru kāpurķēžu traktori ar kultivatoriem piekabē. Saule un vējš tūdaļ apzvē tumsī brūno svaigo sloksni. Šajā galā, kur kultivējums jau paspējis iegūt pelēcīgu apsūbējumu, šķersvirzienā kā atspole no vienas uz otru malu braukā riteņtraktors ar kombinēto sējmašīnu piekabē. Gluži nevilus prātā nāk salīdzinājums: uz kultivatoru zaru novilktajām vadziņām kā uz velkiem sējēji klāj savus metus, kuros iegūlušas ziemas kviešu sēklas. Zemē pietiek mitruma, tā labi sastrādāta un drīz te sazaļos auduma smaragdzaļais klaidis.

Kad atspole — traktors, kuru vada Izidors Vibornais, atkal ir šajā pusē, velkot aiz sevis vadziņas ar graudiem, var mazlietiņ atvilkt elpu un paskaņties uz jau padarīto.

— Kultivētāji beidz darbu, paliksim vieni, — saka mehanizators. — Kamēr labs laiks, jāpateidzas.

— Par viņu man raizu nav, — vēl piebilst ražošanas iecirkņa priekšnieks Voldemārs Adamovičs. — Ja ko esmu palūdzis izdarīt, tad varu būt drošs, viss būs kā nākas.

Tajā brīdī atskan signāls no automašīnas, — un iecirkņa priekšnieks steidzas pie radioteleфона. Balss klausulē pavēsta, ka vienu lauku kombainieri jau nokūlušī, kur varētu doties darbu turpināt? Tsi un precīzi tiek doti norādījumi: pārbraukt uz miežiem.

Pa ceļam apmeklējam mehanizatorus, kuri teļu novietnē ievēd salmus, daži vārdi ar paltgu Romānu Vasilecu, kurš, šūpodamies jātnieka seglos zirga mugurā, rikšiem atsteidzas, lai nokārtotu savus jautājumus. Un, kad nonākam pie lauka, kur jāstrādā kombainieri, trijotne jau ir klāt. Pirmais virzās Jānis Ozoliņš: gan nedēļā, gan arī kopš plaujas sākuma viņš ir labības plāvēju sacensības vadītājs.

Šajā grupā trīs VDR ražotie kombaini E-516. Kā jau līderim pienākas, Jānis pirmais uzņēma vālu. Sākumā viss kā nākas, bet te pēkšņi viņš jūta, ka agregāts sāk iegrīmt. Pamēģināja piedot gāzi, lai tiktu pāri nodevīgajai slīšņai, bet kombains iesēdās vēl dziļāk. Nekas cits neatlika, kā iecirkņa priekšniekam pašam braukt atpakaļ uz Pušču, kur kāpurķēžu traktors beidza blietēt masu, lai nekavējoties dodes glābt iestīgušo. Visiem šiem pārbraucieniem laika tiek patērēts maz — mehanizatori saprot brīža svarīgumu, cenšas iespējami vairāk padarīt, kamēr vēl ir sauss un spīd saule. Katrs zina, ka ilgi tik lieliski apstākļi darbam nez vai būs.

Bet izrādījās, ka ar vienu pašu kāpurķēdnieku nav iespējams izvilkt kombainu — bija jāmeklē palīgos otrs traktors. Tas turpat strādā — riteņnieks T-150 K. Tā atgadās bieži vien — piekalnītās lauki paspējuši apzūt, tur var strādāt bez raizēm, bet nomalēs, kur vietas zemākas, grimst. Tālab pie katra lauka, kur strādā kombainu grupas, pastāvīgi dežurē spēcīgie traktori, lai dotos palīgā kritiskā brīdī.

GATAVOJOTIES PĀRSKATIEM UN VĒLĒŠANĀM ARODBIEDRĪBĀS

Arodbiedrības pirmorganizācija, kā tas uzsvērt PSRS arodbiedrību 18. kongresā, ir pamatposms, kurā risināmi pārkaršanas uzdevumi. Mums ir jāmeklē un jāliek lietā jaunās formas un metodes, jāmeklē strādāt pa jaunam. Ja to nedarām — neglābjami atpaukam no dzīves, kas mūsu dienās attīstās ļoti strauji.

Veidojot savu darbību, arodbiedrībām jābalstās vispirms uz tiem reālajiem priekšlikumiem, ierosinājumiem, kritiskajām piezīmēm, kas izteiktas strādnieku un kolhoznieku sapulcēs.

Arodbiedrību un aktīva darbu vērtē grupu kopsapulces, kurās bez izskaidrojumiem jārunā par darba sasniegumiem, bez aplinkiem, atklāti par trūkumiem, nepilnībām. Piemēram, Aizupiešu cukropības kompleksa kolektīvam vispirms jāpievērš uzmanība darba aizsardzības un drošības tehnikai, jo šeit samērā nelielajā kolektīvā, visvairāk kā citur bijis nelaimes gadījumu ražošana. Un visi tie atgadījušies tikai paviršības dēļ, tālab, ka kolektīva locekļi ignorē darba drošības noteikumus.

Tajā pašā laikā mums netrūkst arī labu piemēru. Neviena nelaimes gadījuma ražošana nav bijis linu fabrikā un cietes rūpnīcā. No šiem kolektīviem var pamācīties kolhoza ļaudis.

Pārskatu un vēlēšanu sapulcēs tāpat jāpievērš uzmanība racionalizatoru un izgudrotāju kustībai. Šo to mēs darām šajā plāksnē, taču no daudziem kolektīviem gaidām lielāku aktivitāti, vairāk patstāvības. Tāpat arī attiecībā uz saslimstības gadījumiem, jo arī šajā ziņā vēl maz ko esam sasnieguši. Piemēram, kolhozā, re-

ķinot uz katrām 100 strādājošajiem, tā ir par 15 procentiem lielāka, nekā rūpnīcās.

Nav mums vēl īstas kārtības arī darba disciplīnas ievērošanā. Ir gadījumi, kad kolhoznieki un strādnieki darbā atrodas iereibušā stāvoklī. Mēs viņus sodām morāli un materiāli, bet tas vēl nebūt nav efektīvākais ceļš uz labošanu — tādi cilvēki jāapspriež kolektīvu sapulcēs. Liels darbs mūs gaida kultūras pasākumu organizēšanā. Kultūras namā darbojas maz mākslinieciskās pašdarbības pulciņu, nekādi pasākumi netiek organizēti bērniem un pusaudžiem. Šie jautājumi 18. augustā izskatīti ciema izpilddomkomitejas sēdē, gribētos, lai paraugam seko arī arodbiedrības un aktīvs, atbalsta iniciatīvu par bērnu un pusaudžu spēlētējas organizēšanu. Kopīgiem spēkiem mums jāatrod iespēja, kā savu kultūras namu labāk apgādāt ar inventāru. Vajadzīga tikai iniciatīva.

Arodbiedrības šogad ielāņojusi izskatīt ēdnieku darbu, jautājuma sagatavošanā tiks iesaistīts plašs aktīvs. Bet arī tagad pārskatu laikā gribētos, lai cilvēki izsaka savas domas, priekšlikumus.

Sapulcēm jāgatavojas pārdomāti, jāpievērš uzmanība sociālistiskās sacensības organizācijai un norisei, visiem citiem jautājumiem, kas skar mūsu kolektīva darbību visdažādākajās jomās. Jānāk kījā ar priekšlikumiem, lai mēs turpmāk jo labāk varētu organizēt darbu vispārējās demokrātizācijas un pārkaršanas apstākļos.

Tatjana GROMOVA,
agrofirmas arodkomitejas priekšsēdētāja

Viens no svarīgākajiem ražas novākšanas darbiem rajona saimniecībā ir laika nopūkt linus un sagatavot piegādi uz fabriku. Šo darbu sākas un vērs plāksnē visas saimniecības, preaug kravu pieplūdums linu fabrikā. Šogad no linaudzētājiem saimniecībā mums jāpieņem seši tūkstoši tonnu produkcijas. Tas ir no-

pietns uzdevums labvēlīgiem laika apstākļiem, bet jo spriegs tādiem sarežģītiem, kā šogad. Tālab fabrikas kolektīvs strādā pagarinātu darba dienu, vedumu no saimniecībā pieņem jebkurā laikā. Tikai tam jābūt arī labi sagatavotam, nevis kā pagadās, kā mēģina vest no Kirova kolhoza un citām saimniecībām.

Novērtēts teicami

Tā par cietes rūpnīcas jauno palīgu veikumu konfekšu cehā šovasar var teikt visi šīs ražotnes darbinieki. Izskatot visām meitenēm pateicību un novēlot labas sekmes jaunajā mācību gadā, gribam vēlē vienmēr būt tik čaklām un izdarīgām, kā šajās darba nedēļās. Daudzām šī bija pirmā darba vieta, un mums ir prieks, ka viņas paguva iejusties kolektīvā, iepazīt un arī kaut mazliet iemīlēt darbu.

Pateicamies mūsu čaklākajiem strādniekiem Ģertrūdei Gobai,

Innai Krišukai, Natālijai Novikovai, Jelenai Baikovai, Jelenai Dorofojevai, Dzintrai Podniecei, Ilonai Limanei, Dzintrai Jokstei, Vijai Stašulānei, Līlijai Zubarevai, Larisai Berjozai, Tatjanai Podbereckai, Vinetai Gavarei, Irēnai Lavrenovai, Maijai Potapovai, Vivejai Isajevai, Ingridai un Ineldai Klušai, Nadeždai Semjonovai, Mārietei Saleniecei, Innai Šindarevai, Ilonai Kitajevai, Verei Lindai un Vjačeslavam Valainim.

Cietes rūpnīcas administrācija

Attēlos: traktorists Izidors Vibornais un sējējs Viālijs Eiduks; kombainieri Jānis

Ozoliņš, Fjodors Gorins un Vladimīrs Givoina.
A. MEZMAĻA teksts un foto

KUR LATVIJĀ LABĀKS SIERS

Tā noskaidrošanai šogad bija sarīkots kārtējais konkurss skates, kas notika agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» siera rūpnīcā. Republikas siera rūpnīcu vadītāji un speciālisti, kā arī pārstāvji no kaimiņu republikām — Igaunijas un Lietuvas, ar savas produkcijas paraugiem ieradās Preiļos jau 18. augustā. Un tūlīt arī autoritatīvā žūrija ķērās pie darba — siera paraugu degustācijas un kvalitātes noteikšanas. Šīs skates un konkursa mērķis bija noteikt mūsu republikas uzņēmumu kvalitatīva siera ražošanu, iepazīties arī ar kaimiņu republiku labāko pieredzi.

Žūrija sastāvēja no 12 cilvēkiem, to vadīja Latvijas PSR Agrorūpnieciskās komitejas galvenā speciāliste L. Deija. Lokēļi — agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» ģenerāldirektora pirmais vietnieks P. Zukulis un siera rūpnīcas ražošanas daļas vadītājs A. Pizelis, Rīgas piena kombināta Mālpils pienotavas siera meistars A. Kabrielis, Rēzeknes piena konservu kombināta Cēsaines pilsētas sviesta un siera rūpnīcas ražošanas vadītāja I. Berķe, Bauskas piena kombināta siera meistare Z. Dembovska, Liepājas piena kombināta Priekules sviesta un siera meistare A. Kuldberde, Valmieras piena kombināta siera un sviesta bāzes galvenā tehnoloģe A. Rāva, apvienības «Aukstums» inženiere tehnoloģe M. Kružkina, PSRS Valsts standarta Latvijas republikāniskās pārvaldes valsts inspektore Z. Kovajenko, Latvijas PSR tautas patēriņa un tirdzniecības preču vadošā valsts inspektore B. Hovrina un Latvijas PSR Agrorūpnieciskās komitejas Piens un gaļas ražošanas inženiercentra inženieris tehnoloģis I. Lemše.

Vērtēšanas ballu sistēma bija plaša un vispusīga. To visu pilnībā raksturot nav iespējams. Nosaukšu tikai atsevišķas grupas. Garšā un smaržā augstākais vērtējums bija 45 balles, konsistencē — 25, krāsā — 5, zīmējumā un ārējā izskatā — pa 10 ballēm, iesaiņojumam — atlikušās 5 balles. Katras no šo īpašību kopojuma noteikšanai bija paredzētas piecas un līdz desmit dažādas nianšes.

Pasākuma mērķis bija noteikt augstvērtīgo produktu ražotājus, lai varētu popularizēt viņu pieredzi, izstrādāt ieteikumus siera kvalitātes uzlabošanai turpmākajā darbā. Mūsu agrofirmas siera rūpnīcā bija dotas tiesības sagatavot un agrorūpnieciskajai komitejai iesniegt dalībnieku sarakstus ar nepieciešamajiem darba tehniskiem ekonomiskajiem rādītājiem. Siera paraugi bija apgādāti ar kvalitātes apliecinājumiem, kurās uzrādīti rekvizīti — tauku, mitruma un sāls saturs.

Piedalījās visi republikas lielākie siera ražošanas uzņēmumi. Tajā skai-

ja par tagadējo stāvokli siera ražošanā republikā un perspektīvām, bet gaļas un piena rūpniecības inženiercentra speciāliste A. Goldepar piena kvalitātes ietekmi uz siera ražošanu. Mūsu firmas siera rūpnīcas ražošanas vadītājs A. Pizelis informēja par sava kolektīva pieredzi siera ražošanā. Visās šajās uzstāšanās tika pārcilātas aktuālas problēmas, kas skar ne tikai mūsu republiku, bet arī plašākas aprindas.

Ar lielu interesi klātesošie noklausījās Lietuvas PSR Pasvales siera rūpnīcas pārstāvja stāstījumu par pieredzi, Igaunijas PSR Paides piena kombināta galveno tehnologu A. Pojema. Nākamajā dienā uz turieni bija organizēts skates konkursa dalībnieku izbraukums, lai iepazītos ar darbu un panākumiem.

Par jaunākajām atziņām konservētās lopbarības ražošanā un republikas pieredzi šajā jautājumā runāja Ahto Pojema. Mūsu ziemeļu kaimiņi ļoti lielu uzmanību pievērš lopbarības sagādei. Tās krājumus agronomi ar attiecīgiem dokumentiem un pārbažu rezultātiem nodod fermu vadītājiem. Tāpat, lopkopēji precīzi zina, ar ko tiem ir darīšana, ko var iegūt no saņemtās lopbarības.

Noslēguma daļā uzstājās Latvijas PSR tautas patēriņa preču kvalitātes

un tirdzniecības vadošā valsts inspektore B. Hovrina, kura raksturoja stāvokli vairākās republikas siera fabrikās, atzīmējot, ka daudzās tās ievērojami uzlabojies, bet citur pielautas arī kļūdas, kuru rezultātā pasliktinājies siera kvalitāte, jo netiek ievēroti standarti, instrukcijas. Bet, ja ielūkojas dziļāk, tad vainas saknes aizsniedzas līdz fermām, kurās ražo nepietiekami labu pienu.

Par sava uzņēmuma darba plūsiem un mīnusiem pastāstīja Valmieras piena kombināta galvenais inženieris V. Tipsis. Mūsu agrofirmas ģenerāldirektora pirmais vietnieks P. Zukulis kritizēja dažus novecojušos standartus un instrukcijas, kas traucē siera rūpniecības tālāko attīstību. Savas runas noslēgumā viņš pateicās visiem konkursa un semināra, kas tika sarīkots pēc tam, dalībniekiem. Viņi fabrikas speciālistu pavadībā iepazīs ar mūsu siera rūpnīcas ceļiem, to darbu, ar uzņēmuma palīdzību un tās lomu kolektīva dzīvē.

Pēc uzvarētāju apsveikšanas, visi siera konkursa un skates dalībnieki piedalījās siera paraugu degustācijā, iepazīs ar labāko meistarību darbu un atradumiem. Viņu pulkā bija L. Eglīte no Valmieras piena kombināta, kura izgatavo Holandes siera, M. Gaņģe no Raunas — Latvijas siera, A. Bērziņš no Blomes —

Mālpils siera un citi. Augstu novērtēti arī mūsu pārstāvju — meistarū A. Baloža, Z. Bulaša un vecākā meistara Ē. Savicka ražotais Baltijas siers.

Patīkamu pārsteigumu sagādāja jaunumi — paņiņu siera sviests, ko ražo mūsu republikā, lietuviešu izgatavotie sieri — Bukovinas un Krievzemes lielais, ko ražo Rokišķos, Holandes siers — no Joniškiem un Krievzemes siers — izgatavots Pasvalē. Igaunijā no Paides, ar kuras piena produktu kombināta kolektīvu mūsu siera rūpnīcā kontakti pastāv jau vairāk par desmit gadiem, bija atveduši Ementāles siera.

Katram no sieriem ir savas īpašības, izskats, garša — to tik labi var uzvertēt brīdī, kad viens pēc otra jānogaršo dažādi paraugi. Tā bija visai iespaidīga pazīstamo un izslavēto siera parāde — piecpadsmit dažādu nosaukumu un šķirņu.

Noslēgumā tika pieņemti ieteikumi, ar ko iepazīsies semināra dalībnieki un ko izstudēs visi mūsu republikas siera rūpnīcu kolektīvi. To labākie pārstāvji, kas bija mērojuši ceļu uz Preiļiem, šķērās pilni apņēmības likt lietā jaunās atziņas, kaimiņu pieredzi, ko iemantojuši šajās dienās. Starp viņiem daudz jaunu, kuriem darba stāžs nozarē nav ilgs — tiem jo vairāk noderēs redzētais un dzirdētais.

Pirms doties atpūtā, dalībnieki sasēdās autobusos un aizbrauca uz Aizkalni — Jāņa Raiņa Jasmuižu, lai iepazītos ar muzeja ekspozīciju, Latgales keramikas izstādi.

Zoja GUĻBINSKA,
atbildīgā par realizāciju

ATTĒLOS: siera ražotāju meistarības konkursa skates noslēguma semināra darba prezidijs;

rūpnīcas sviesta ceļa meistare, Latvijas PSR Valsts prēmijas laureāte Marija Dzene (centrā) ciemiņus iepazīstina ar savu uzņēmumu; Valmieras piena kombināta pārstāvju grupa, pirmais no kreisās pirmajā rindā — galvenais inženieris V. Tipsis;

konkursa skates saimnieki, Latvijas PSR Agrorūpnieciskās komitejas atbildīgie darbinieki un kaimiņu republiku — Lietuvas un Igaunijas pārstāvji.

Labus panākumus lopkopju sociālistiskajā sacensībā gūst gānampulka atražošanai audzējamo telišu novietnes Opūgos kolektīvs. Te izvietotas melnraibo govju pecnācējas un ir ļoti svarīgi, lai tās attīstītos savam vecumam piemērotos apstākļos, atbilstu standartiem. Kolektīvs pieliek daudz pūļu, lai precīzi izpildītu

speciālistu norādījumus. Teltēs labi aug un vēlāk no tām izveidojas ražīgas pirmpienes un govīs.

Attēlā: fermas brigadieris Jānis Radzilovičs apspriežas ar sava kolektīva locekļiem teļkopējām Sīņislavu Bazuleviču, Rutu Upmali un Klaidiju Kuzņecovu.

Skandināvijas valstīs

Dānijā fermerim būtiski svarīgi ir iegūt noteiktu kopprodukcijas daudzumu. To nodrošina augstas graudaugu ražas. Lai gan te tās nerēķina, tāpat arī neizskaitlo vidējos piena izslaukumus no govīs, tomēr var izsecināt, ka no hektāra ievāc pa 50-60 centneriem graudu, bet no govīs vidēji izslauc pa 6000 kilogramiem piena gadā.

Zviedrijā fermeri parasti apsaimnieko 50-100 hektārus zemes, ar darbiem tiek galā tikai ar savas ģimenes spēkiem, strādniekus algo tikai atsevišķos periodos. Ir arī krietni lielākas saimniecības, piemēram, firmas, kuras nodarbojas arī ar rūpniecību.

Fermerim parasti ir viens traktors, tas pats rīceņnieks, ar agregātu pilnu komplektu. Pavasarī vienā pārbraucienā pielieto agregātu kombinācijas. Dodot mēslojumu, to tūlīt iestrādā augsnē. Uzskata, ka ne uz mirkli minerālmēslus nevar atstāt saulē un vējā. Sēja ir ļoti precīza.

Lauksaimniecības agregāti ir kompakti, smalkāki, izturīgāki — tāds kultivators, piemēram, nolietojas labi ja pēc 10-15 gadiem. Sējumus necē, bet pievel ar adatājiem veltņiem. Ķīmiju lieto daudz, nezāļu nav.

Mazās fermas pat necenšas mehanizēt, tās uztur ideālā kārtībā. Toties lielajās neiztiek bez elektronikas. Govīs stāv nepiesietas, brīvi ēd dažādu barību. Vienīgi spēkbarības sadali veic ar skaitļotāju palīdzību. Katrai govij kaklā karājas žetons, kad tā pieiet pie spēkbarības «galda», elektroniskā acs «pazīst» ēdāju un ieliek tās izskaitļoto daudzumu. Ja visu uzreiz neapēd, atlikums atgriežas glabātavā, bet nākamreiz izbirst tieši tik, cik palika neapēsts. Govīs var mieloties, cik tīk, var atgrūst no silēs vienu otru, bet vienvalga — katra dabūs tikai savu daļu.

Zinātniski tehniskās informācijas centrs

Pie mūsu kaimiņiem

Lilija ir austrumu puķu dieviete. Senās Ēģiptes ornamentā tā parādījusies jau vairāk nekā pirms 4000 gadu. Bet nemaz tik tālu nevajaga doties, lai ieraudzītu šo brīnumpuķi — var tikai aizbraukt uz pilsetu Latgales un Zemgales robežu satekā, kas atrodas pie Daugavas — uz Jēkabpili. Te katrs parādīs tālu aiz republikas un visas valsts robežām pazīstamo liliju audzētāju Viktoru Orehovu. Viņš ir Latvijas PSR Nopelniem bagātais agronoms. Savā četrdesmit gadu garajā mūžā selekcionārs devis nosaukumus vairāk nekā 600 liliju šķirnēm. Radījis neskaitāmus visu grupu hibrīdus, pašlaik daudz strādā ar trompetlilijām un Āzijas grupu. Piemēram, pērn radījis eksotisko šķirni Cēla: no

trompetliliju grupas. Tā ir zilbinoši balta.

Londonas Karaliskās Dārzkopības biedrības reģistros atrodams ap 150 V. Orehova šķirņu. Izcilākā ir Nakts tanģo — melni sarkani ziedi ar krēmkrāsas ietonējumu ziedlapu galos. Selekcionārs pats atzīst, ka viņam mīļāki ir saules krāsas ziedi — dzeltenie.

Viņš ir autoritāte katram liliju audzētājam, selekcionāra zināšanas jebkurā jautājumā, kas saistīts ar liliju selekciju gan mūsu zemē, gan ārzemēs, ir enciklopēdiskas. Bet pats viņš ir pavisam ikdienišķs, vienkāršs un lietišķi atbild uz katru apmeklētāja jautājumiem.

(«Lauku Dzīve»)

Siera rūpnīcas siltumnīcu saimniecībā plaši izvērsti paplašināšanas darbi. Ielikti pamati un uzcelti karkasi jaunām zemstikla platībām. Līdz salam tie būs jau nosegti. Vienā no jaunajiem korpusiem iestādīti neļķu dēsti (attēlā).

Ar siltumnīcu jaunās apbūves pabeigšanu to kolektīvs ar ziediem, tāpat arī ar dārzeniem varēs apgādāt ne tikai savu strādnieku vajadzības, bet daļu atvēlēt arī rajona centra iedzīvotājiem.

SPECIĀLISTI IETEIC

Lopbarības konservēšanai — efektīvus bioloģiskos līdzekļus

Baltijas republikās par piena ražošanas palielināšanas bāzi uzskatāma lopbarības ražošanas intensifikācija. Tā tiek nodrošināta, audzējot ilggadīgās stiebrzāles un tauriņziēsus. To sagatavošana ziemai siena veidā saistīta ar lieliem barības vielu zudumiem jau pirms novākšanas un tās laikā, kā arī pēc tam. Šos zaudējumus divkārt, pat trīskārt palielina lietainais laiks. Sienu pelēšana ir bīstama ar toksisko vielu parādīšanos ne tikai dzīvniekiem, bet arī cilvēkiem, kuri kopj lopus.

Zāļu barības sagatavošana to veģetācijas agrīnajās stadijās, kad bagātās ar proteīnu un tā sagremošanas pakāpe ir augsta (kā, piemēram, ganību zālei) iespējama galvenokārt tikai skābētas lopbarības veidā. Tā kā masa ir augsts proteīna saturs, tad tā ieskābst slikti. Proteīna (olbaltuma) lielā daudzuma dēļ pienskābe, kas veidojas skābbarībā, sasaistās, un skābuma pH procentiem nesamazinās līdz kritiskajam līmenim 4,0 — 4,2 (līdz 20 procentiem sausnas zālē). Sākas sviestskābā rūgšana un līdz pavasarim tāda skābbarība var kļūt vairs nelietojama.

Lai arī siera sausvielu sastāvs ir pavisam citāds un arī pH kritiskā nozīme ir cita, kopīgās likumsakarības tomēr paliek nemainīgas. Lai skābbarībā nepieļautu sviestskābo rūgšanu, jāpalielina sausnas saturs zālē, ko var panākt ar tās apžāvēšanu. Ja sakārā ar sliktajiem laika apstākļiem tas nav iespējams, ir jāpielieto ķīmiskie konservanti, kuri atkarībā no veidiem vai nu palielina skābumu masā, vai specifiski iedarbojas uz sviestskābo rūgšanu.

Labvēlīgos apstākļos, tas ir, kad sausvielu saturs zālēs ir virs 20 procentiem un proteīna saturs mazāks par 15 procentiem sausvielā, var panākt vajadzīgo pH daudzumu skābbarībā, pielietojot skābbarības ieraugu vai citus bioloģiskos konservantus. To var panākt galvenokārt ar pienskābo baktēriju lactobacillus plantarum dzīvo šūnu ievadīšanu zaļajā masā — pa 10⁶ (miljoni) vienā gramā.

Igaunijā lietotajiem ieraugiem satur ap 0,5 + 1,10⁶ (miljardi) šo organismu dzīvo šūnu vienā milimetrā. Tonni skābbarības pietiek trīs litru ierauga. Taču, ja masa tiek skābēta mitrāka par norādīto un satur vairāk proteīna, ieraugs nav spējīgs nobremzēt sviestskābo rūgšanu, tad ir jāpielieto citi konservanti. Ierauga izgatavošanu var organizēt jebkurā siera rūpnīcā.

No tā liels labums ir saimniecībām. Labas skābbarības govīs apēd daudz, nekaitējot savai veselībai un piena kvalitātei, uz proteīna lielā

daudzuma un tā labākas uzņemšanas rēķina (salīdzinot ar sienu) palielinās piena izslaukumi. Iegūst arī siera rūpnīca. Lai arī cik labi būtu sanitāri higiēniskie apstākļi lopu mītnēs, sviestskābo baktēriju sporas pienā tomēr nokļūst, jo to ir daudz kūstmoslos, bet tur nonāk ar skābbarību, kura ir pamatbarība.

J. HELMINENS, Valio, Somija

Ja sviestskābo baktēriju sporu skaits skābbarībā vienā gramā ir 5000, tad vienā litrā piena to nonāk 50. Ja to skaits skābbarībā sasniedz 50000, tad pienā ir jau 500, bet no 1000000 sporu skābbarībā uz piena vienu litru pāriet jau 10000. Kas veidojas siera vai pienā, ja tajā ir nokļuvušas sviestskābās baktērijas, zināms visiem.

R. SARANDS.

Igaunijas PSR Zemkopības un meliorācijas ZPI mikrobioloģisko analīžu sektora priekšnieks, tehnisko zinātņu kandidāts

Sierošanai sevišķi bīstamas ir sviestskābo baktēriju sporas. Pasterizācija tās neiznīcina. Labvēlīgos apstākļos pārraudzē laktozi, izdalās gāze. Rodas siera vēlinā uzpūšanās, pasliktinās garša un konsistence. Pietiek ar 3-10 sporām piena vienā mililitrā, lai rastos šī kļūme. Tāda produkcija jāšūta uz pārstrādi.

Sviestskābo baktēriju attīstību var ietekmēt ar ūdens satura pazemināšanu, nogatavināšanas temperatūras izmaiņām, taču tas viss negatīvi ietekmē produkta kvalitāti — siers kļūst rupji drupens, bezgaršas.

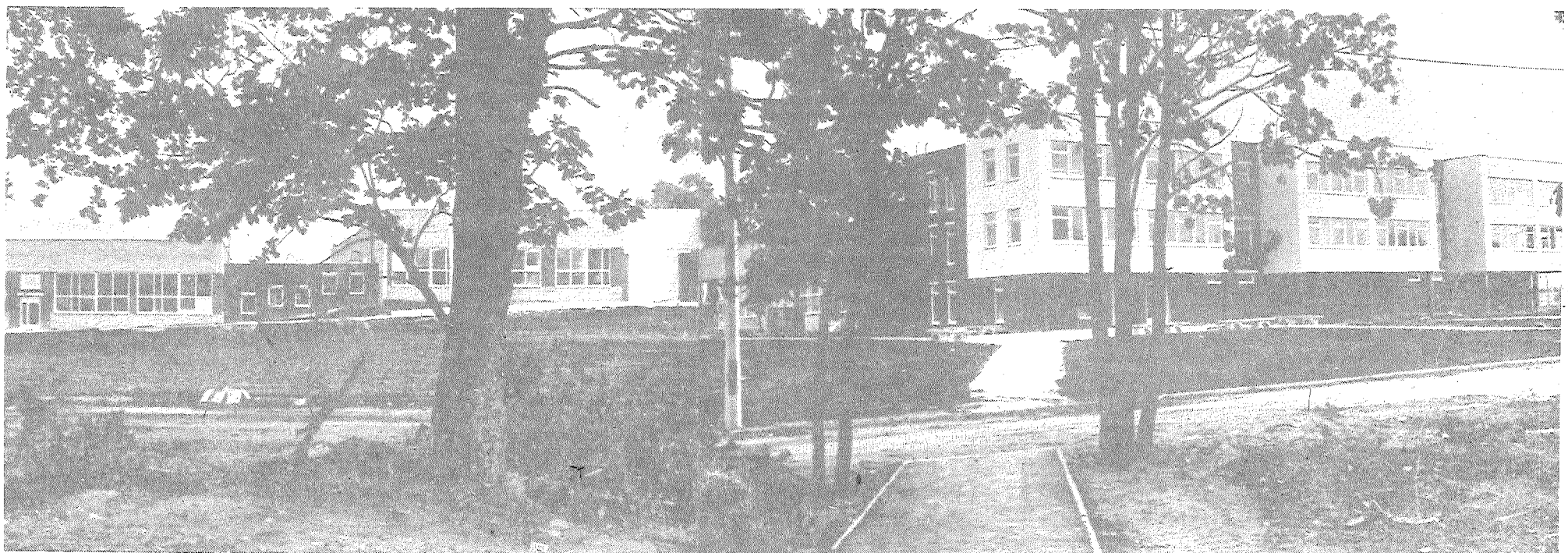
Inficēšanās ar šīm baktērijām galvenais avots ir sliktas kvalitātes skābbarība. Tālab daudzās valstīs sierošanas zonās slaucamām govīm aizliegts izbarot skābbarību. Sviestskābo baktēriju nav labā skābbarībā, kas satur ne vairāk par 1000 šo sporu vienā gramā, kur pH skābbarībai ir zemāks par 4,2.

Sviestskābā rūgšana ne tikai samazina barības vērtību, bet var radīt vielmaiņas traucējumus govīm, grūsnām — veicināt vāju, dzīvotnespējīgu teļu dzimšanu. Tāpat, strauji jāpazemina skābbarībā vides reakcija (pH) un jāpalielina pienskābo baktēriju skaits. To izdara skābēšanas sākumā, pievienojot speciālus ieraugus. Strauji izveidojoties, pienskābe atzkavē nevēlamo baktēriju attīstību.

Ieraugus pie mums lieto maz, bet tie varētu būt perspektīvi.

I. REIKMANE,

Latvijas PSR Agrorūpnieciskās komitejas Pienu un gaļas rūpniecības inženiercentra sektora vadītāja.

Jaunaglonas 58. profesionāli tehnikās vidusskolas vārds pazīstams ne tikai mūsu republikā vien, bet arī pie kaimiņiem — Baltkrievijā, Pleskavas apgabālā un citur. Iegūt ļoti vajadzīgās lauksaimniecībā specialitātes te ierodas no malu malām. Daudzi no jaunajiem agrorūpniecības mehanizatoriem, citu specialitāšu strādniekiem tāpat

mācījušies 58. PTV. Vairāki jaunieši turp devušies šogad. Un viņus sagaida jaunais mācību korpus (attēlā) ar plašiem kabinetiem, labiekārtojam darbnīcām, jauniem mācību līdzekļiem.

Jāņa SILICKA foto

Monumentālā mozaīka

Viņi ir jauni un ieceru «apsēsti» mākslinieki — pirms gada — 1986. beigūši Teodora Zaļkalna Latvijas Valsts mākslas akadēmiju. Kaspars Zariņš un Atis Kampars monumentālās glezniecības nodaļu pie akadēmijas rektora, profesora Induļa Zariņa, bet Kristaps Zariņš — stāģglezniecības nodaļu pie Imanta Vecozola. Strādā. Abi brāļi Zariņi izvēlējušies darbu ārpus Rīgas. Kristaps — Carnikavas astoņgadīgajā skolā, Kaspars — Augstkalnes vidusskolā, abi bērniem māca zīmēšanu. Un aizrautīgi strādā paši. Atis Kampars palicis par mācību spēku turpat akadēmijā, ir vecākais pasniedzējs, arī studentiem māca zīmēšanu. Tā ir pamats, uz kurā balstās tēlotāja māksla.

Vakar šī trijotne pabeidza monumentālās mozaīkas montāžu uz agrofirmas kantora un kluba ēkas fasādes galvenā frotona. Viņu atveidotā ābele ar augļiem zarus simbolizē auglību, dzīvību, māti, laukus, mieru.

— Kāpēc savas ieceres realizācijai izvēlējāties tieši mozaīku?

— Tā ir viena no monumentālās glezniecības tehnikām, tā dēvēta romiešu mozaīka. Atsevišķie gabaliņi izgatavoti no šamota (māls, porcelāns, citas piedevas), tos divas reizes «cepām» krāsnī, — paskaidro Kristaps Zariņš.

Šis darbs viņiem ir pirmais šamota mozaīkā, pirmais arī tik liela izmēra — trīsdesmit kvadrātmetri. Katrs gabaliņš apstrādāts atsevišķi, pieskaņots citiem, stingri iecementētais pamainē. Atsevišķie mozaīkas fragmenti uz sienas, ko speciāli sagatavoja firmas būvbrigādes ļaudis, «uzkarināti» ar metāla tapām. Visa konstrukcija sver vairākas tonnas.

— Mēs ar lielu prieku veidojam monumentālus darbus, — turpina Kristaps. — Un ne jau tikai tālab, ka tāda ir mūsu specialitāte. Freskas, mozaīkas, sienu apgleznojumi un tamlīdzīgi cilvēkiem pietamī jebkurā laikā, šī māksla ir vienmēr tautā, kopā ar to. Bet gleznas uz audekla — tās var apskatīt nedaudzi — muzeju, personīgo kolekciju vai mākslinieka darbnīcas apmeklētāji.

ATTĒLĀ: Kristaps un Kaspars Zariņi, Atis Kampars gatavo montāžai mozaīkas fragmentus.

DRAUGI! NEAIZMIRSTIET!

**PILNĀ SPARĀ
RIT PARAKSTĪŠANĀS
UZ PERIODISKAJIEM
IZDEVUMIEM
1988. GADAM
REIZĒ AR CITIEM
LAIKRAKSTIEM
NEAIZMIRSTIET
IZRAKSTĪT
KVĪTI
«JAUNAJAM
CEĻAM»
UN TAD
KATRU**

**SESTO
DIENU
NEDEĻĀ
MĒS VĀRĒSIM
APMAINĪTIES
DOMĀM**

VIENA NUMURA CENA — 2 KAP.

**GADA ABONENTS — TIKAI
VIENS RUBĻIS UN DESMIT
KAPEIKAS**

ADATA SIENA KAUDZĒ

Saprotama lieta — ja adatu noglabā siena kaudzē, tad, kad tās atkal ievajagas, pa vienam salmam jāpārceļ visa kaudze. Kas to būtu domājis, ka arī Pjotrs Golubevs ir tas pats kas adata. Ja ražošanas iecirkņi pielīdzināmi lielai siena kaudzei, tad arī velti meklēt viņu. Tas būtu palicis neuzminēts noslēpums, netiktu zināms sabiedrībai, ja viņš nesadomātu pazust. Tāda slimība kolhoza vienu otru piemeklējusi, kad lietotais reibinošu dziru. Bet Pjotrs Golubevs taču nav piešķaitāms pie nelabojamiem žūpām, vai arī skrējējiem pakal kurai katrai meža meitai — nārai, kuras esot apsēdušas dažas vietas kolhozā, kā par to jau ziņojis «Ventilators». Līdz šim nekāds tāds nav bijis manīts. Un tomēr Pjotrs pazuda. Izgaisa kā rīta rasa saulainā dienasvidū. Izkūpeja kā dūmi. Bija cilvēks un... nav.

Tas iegādājās brīdī, kad viņam aizvadītājā sestdienā vajadzēja doties strādāt uz linsēklu jucekņa kalni. Tagad jau kolhozā visi raujas melnās miesās, nedomājot par atpūtu. Gan jau pagūs atpūsties, kad sāks liet. Tāda saule staigā pa zemes virsu, ka grēks sēdēt mājās! Kā komunistam viņam uzticēja pašu svarīgāko darbu, Domāja, ka nu viss kārtībā, var būt bez raizēm. Bet, kur gadījies, kur ne, kāds velniņš Pjotram pačukstēja ausī:

— Laidies lapās! Tas tik būs joks, kad kaltē tevi neatradīs!
P. Golubevs izrādījās nasks uz jokiem. Sākās skriešana. Iecirkņa priekšnieka palīdzē klupa mašīnā, metās uz vienu pusi, uz otru. Kur nu, atrod adatu siena kaudzē... Kaltē vaimanas: nav kas strādā. Visi nervozē — tik labs laiks, katras darba rokas zelta vērtas, bet te — pazudis cilvēks. Joks izdevās pamatīgs.

Pēkšņi tika uzzieta P. Golubevam piederotā automašīna. Tā atradās

Aleksandra Smukšas māju pagalmā.

— Nu, — nopriecējās izmisušie un sirdīgi meklētāji, ieraudzīju to, — putniņi ir rokā!

Viņi uzmanīgi lavījās istabā. Tur ieraudzīja uz grīdas vēderainu pudeli ar divu spaiņu tilpumu, kurā iekšā bija nenosakāms šķidrums, bet pie galda sēdēja pats saimnieks un ciemiņš — Pēteris... Pēteris gan, bet ne tas — Smukša.

— Golubevu? Neesam ne dzirdējuši, ne acīs manījuši, — abi sauca vienā balsī.

Ka ne, tad arī nē. Devās uz viņa paša māju. Priekšā bija dzīvesbiedre:

— Nē un nē, mājās nav!
Arī svētdien mašīna nostāvēja Smukšu pagalmā. Pirmdien parādījās pats Pjotrs Golubevs.

— Kur tad tu biji, mīļumīņ? — viņam prasa.

— Uz Varakļāniem braucu pēc skolas formas tērpa. Pirmais septembris taču nāk, — viņš cirta pretī.

— Ujā, divas dienas! Vai tad caur Rīgu uz Varakļāniem jābrauc?

Pjotrs apskatījās pavisam:
— Vai tad es vairs brīvdienas arī nevarēšu izmantot? Ka man te augām dienām jāvergo. Ir jau arī citi kolhozi, uz kuriem varu aiziet...

Ir. Un var arī aiziet. Bet brīvdienas jau arī šajā kolhozā neliedz. Komunistam tomēr būtu jāpazīnās, ko nozīmē ražas novākšanas cēliens, ka viņš ir vairāk visu acīs, kā citi kolhoznieki. Un vai nav pieņemts tā, ka asu vajadzību situācijās par nevarēšanu piedalīties darbā ir jābrīdina iepriekš, lai var atrast aizvietotāju?

Bet te — cik vienkārši. Sadomāj — un sprukt, — kaudzē iekšā. Pazūd: bez sirdsapziņas pārmetumiem. Lai strādā mulķi. Nez vai tā būs.

I. KAĻINA.

Redaktors A. RANCĀNS

Ventilators 6

Jautāji, atbildi parādā nepaliksim

— Kāpēc Preiļu ēdnīcā tik mazas porcijas un tik dārgas?

Ventilators atbild:
— Tāpēc, ka svarā tiek ieskaitīts trauka svars, bet cenā — trauka vērtība.

— Ko nozīmē tas, ka ceļa zīmes vienmēr ir salocītas, norauti autobusu kustības saraksti?

Ventilators:
— Nozīmē to, ka slikti darbojas rajona kultūras un sporta komplekss. Ja gar ceļmalām būtu noliktas svaru bumbas, stāvētu līdztekas, stiepi, lecami zirgi, tad jaunatne, ejot mājās no diskotēkām, trenētos pievilksnā pie stiepiem un smagumu celšanā, nevajadzētu spēkoties ar vārgājām zīmēm. Uz sporta zālēm tā jau nemēdz iet.

— Kāda atšķirība mūsdienu kavalieriem no Aleksandra Puškina laiku kavaliera?

Ventilators:
— Būtiska. Tad kavalieri dāmu klātbūtnē sacentās, kurš pratīs pateikt vairāk pukainu frāžu, tagad — kurš neiedomājamāk savirknēs lamu vārdus. Bet starp dāmām atšķirības nav — kā toreiz, tā tagad spiedz sajūsmā.

— Kas ir ĢHS?
Ventilators:
— Ģimenē iemantotais Huligānisms Sindrōms

— Vai tiesa, ka diskotēkas zaudē popularitāti?
Ventilators:

— Jā, tagad populāras kļūst šķepu tētas.

— Vai dzeršanu atmetst ir viegli?
Ventilators:
— Viegli, ja veikals ir tukšs, pusviegli — ja tajā ir vīni, smagi — ja ievests šnabis.

— Ar ko slaveni Preiļi?
Ventilators:
— Vienīgā pilsēta PSRS, kur pastāv fotopapīra un ķīmikāliju deficīts.

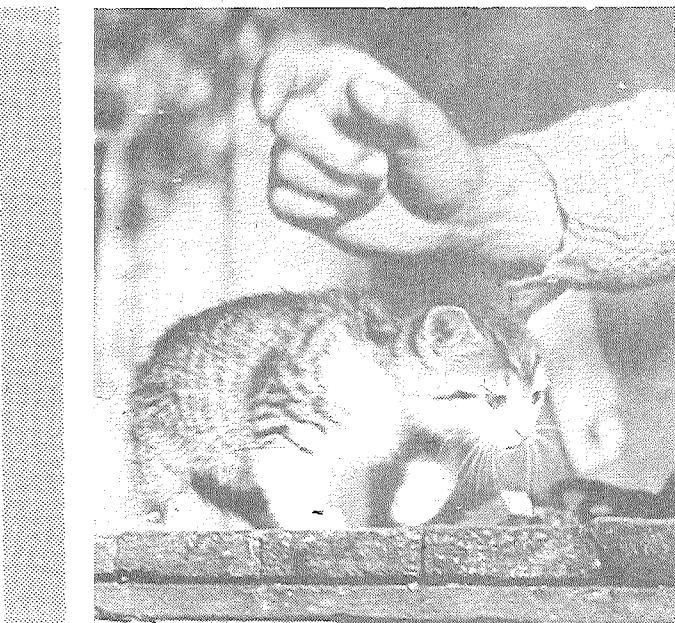
MINIATŪRA

REIZ BIJA...

Reiz bija kakšs, ak, kas par kaķi... Varbūt tas bija nepavisam ne kaķis... Bet viņš bija. Viņš devās savā gaitā, savā nodabā gāja savu ceļu. Varbūt laipoja savu laipu, vai grīdoja pa savu grīdu... Viss viņam likās skaists un labs. Viņš būtu izdarījis, ko spēj un kam radīts. Bet te ceļā nostājās, pār viņu nostiepās kritizētāja roka. Un nabaga zvēriņš apmuls. Jo, redzi, kritizēt ir citus pamācīt ir vieglāk, nekā pašam pamācīties. Kaķis apstājās, nobijās un neizdarīja savu darbu. Tā palika nenokerta kāda pele, tā laida pasaulē pēcnācējus, tie — savus, un milzīgais bars uzklupa graudiem klēī. Kad tur ieradās kritizētāja roka, apcirkņi bija tukši...

Kritika — virzošais spēks, kritika — progresa vedēja. Bet ja tā nonāk neprašas rokās, pārvēršas par mietu, bomi, kurš nevis ceļ un ārstē rētas, bet dauza un posta. Pulksteņus var saskaņot dziednieki, kuri ārstē trumus un augoņus uz sabiedrības veselīgās miesas, bet tos var saskaņot arī kritizētājas rokas, pirms tvert iznīcināšanas milnas...

Reiz bija kakšs... Jā, bija, bet vairs nav — nokritizēts.

**JAUNAIS
CEĻŠ**

Laikraksts «Jaunais ceļš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās. Fotosalikums.

Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirma «Krasnij Oktjabrj». Telefoni — redaktoram 56652. Nodaļu vadītājiem — 56732.

Met. 144
Pasūt. 5890

Iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespaidloksne.